

Шершньова. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К.: КНЕУ, 2004. - 699 с

4. Теоретичні основи конкурентної стратегії підприємства [Текст]: монографія / за заг. ред. Ю.Б. Іванова, О.М. Тищенко. - Х.: ВД "ІНЖЕК", 2006. - 384 с.

КУШИК Володимир

слухач магістратури за спеціальністю

«Адміністративний менеджмент»

(науковий керівник: к.е.н., викладач кафедри державного і муніципального управління Апостолюк О.З.)

СТРАТЕГІЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ: СУТНІСТЬ ТА ЗАВДАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ

В умовах функціонування ринкової системи господарювання і розвитку процесів глобалізації особливої актуальності набувають питання реалізації регіональної стратегії розвитку. Стратегія, як явище, вже тривалий час використовується, як інструмент розв'язання соціально-економічних проблем. Питання, що робити в довгостроковій перспективі, як керувати процесами життєдіяльності – є основними у світовій практиці, це стандарти європейських країн.

Стихийний розвиток регіонів нашої країни відходить вже в минуле, так як без визначення стратегічних цілей неможливо передбачити, як саме буде проходити процес розвитку, які зміни будуть відбуватися в майбутньому і як саме регіон буде реагувати на нові виклики. Щоб ефективно розвиватися, максимально використовувати свої сильні та розвивати слабкі сторони, вирізнятися на фоні країни, регіон мусить функціонувати згідно заздалегідь розробленої стратегії розвитку. В даному випадку стратегіє є маяком, який вказує найшвидший шлях розвитку регіону.

Стратегія регіонального розвитку – система заходів, спрямована на реалізацію довгострокових завдань соціально-економічного розвитку держави з врахуванням регіонального вкладу регіонів у розв'язання цих завдань, які визначаються реальними передумовами їх розвитку. Це суспільно підтримані і прийняті напрями розвитку регіону, включаючи його

місію, головні цілі та розподіл ресурсів для досягнення таких цілей. Стратегія регіонального розвитку держави неоднорідна стосовно територіальних суб'єктів, що зумовлено істотною різницею між територіями за рівнем забезпеченості ресурсами, структурою господарства, досягнутим рівнем розвитку різних сфер економіки, умовами входження в ринкову економіку, історичними, культурними особливостями розвитку, тощо. Тому стратегія регіонального розвитку держави, формуючи і генералізуючи основні цілі та завдання свого розвитку на конкретний період є основою для розробки у своєму складі збалансованих між собою стратегій розвитку регіонів. Розвиток регіону можна назвати стратегічним у тому випадку, коли він торкається найважливіших аспектів його функціонування: позитивних і негативних. Стратегія повинна чітко визначати, що є саме головним двигуном розвитку.

Основною стратегії є принцип рівномірного розвитку, тобто задоволення потреб теперішнього покоління ні в якому разі не повинно погіршувати умови розвитку майбутнього. Тобто, це такий розвиток регіону, що забезпечує передачу в спадщину нащадкам усіх компонентів навколишнього середовища у стані не гіршому, який існує сьогодні. Суть стратегії регіонального розвитку полягає в обов'язковій узгодженості економічного, екологічного та людського розвитку за умов, коли якість та безпека життя людей від покоління до покоління не зменшується, не погіршується стан довкілля та забезпечується соціально-економічний процес [3 с,8].

Стратегія регіонального розвитку, як цілеспрямована діяльність по своєму змісту включає наступні види стратегій:

- політичну, спрямовану на узгодження й взаємодію всіх рівнів влади - державної, регіональної, муніципальної;
- соціально-економічну, орієнтовану на стійкий розвиток економічного потенціалу регіону, забезпечення його безпеки і збалансованості ринку праці, створення умов для ефективної праці всіх соціальних груп;
- демографічну, пов'язану з раціоналізацією природного приросту населення і його міграції;
- науково-технічну й освітню, спрямовану на формування й розвиток

регіональних центрів створення й поширення важливих технологій;

– екологічну, що має метою раціональне використання природних ресурсів при зменшенні викидів у навколишнє середовище, збереження регенераційних механізмів природи;

– земельну, спрямовану на раціональне використання обмеженого земельного фонду на основі оптимального розміщення виробництв, комунікацій, місць розселення;

– конкурентну, спрямовану на розвиток конкурентних переваг регіону [1].

Стратегія регіонального розвитку повинна відповідати специфіці регіону й урахувати особливості й функціональну схильність регіону при визначенні загальної моделі розвитку, пріоритетних напрямів, цілей і завдань. Вибір пріоритетів подальшого руху в майбутнє є однією з складових стратегії розвитку регіону. Цей вибір є концептуальним етапом проектування стратегії розвитку.

Відправним пунктом стратегії регіонального розвитку служать концепція соціально-економічного розвитку країни й регіону, що дає можливість сформувати певну систему цінностей, визначити стратегічні цілі і пріоритети розвитку, визначити ресурсний потенціал для реалізації поставлених цілей. Все це ґрунтується на ряді організаційно-управлінських принципів: принцип легітимності (прийняття основною масою населення стратегії регіонального розвитку, представленої у концепції); принцип узгодження інтересів центральних та місцевих органів влади, органів місцевого самоуправління; принцип мобілізації ресурсів; принцип стратегічного управління.

Важливим чинником у формуванні стратегії регіонального розвитку є високий коефіцієнт присутності громадської думки, яка повинна бути ключовою при визначенні стратегічних цілей. Тому важливо проводити з цією метою соціологічні дослідження, опитування, громадські слухання. Як показує світова практика, ефективний розвиток будь-якої соціальної системи, в тому числі регіону, завжди проходить за умов усвідомленого вибору власного майбутнього з декількох можливих варіантів його бачення.

Для вітчизняної практики характерна розробка загальнодержавних

стратегій та регіональних стратегій розвитку. За останнє десятиріччя в Україні було розроблено "Державну стратегію регіонального розвитку на період до 2015 року", " Державну стратегію регіонального розвитку на період до 2020 року".

Практика створення розвитку широко присутня і на регіональному рівні. Вже розроблено стратегії розвитку практично всіх областей України в тому числі і стратегія розвитку Тернопільської області на період до 2015 року. Відповідні стратегії розроблені у Львівській, Івано-Франківській, Чернігівській, Вінницькій, Сумській областях демонструють чіткий методичний підхід, визначений у документі "Методичні рекомендації щодо формування регіональних стратегій розвитку"[2, ст.155].

Реалізація стратегічного розвитку забезпечується через застосування двох схем координації – горизонтальної – на рівні центральних органів виконавчої влади та вертикальної – на рівні центральних та місцевих органів влади, а також органів місцевого самоврядування, різних недержавних інституцій – громадських організацій та об'єднань підприємницьких структур, причетних до регіонального розвитку. В сучасних умовах стратегія регіонального розвитку проводиться в нових умовах децентралізації влади, де держава і регіони розглядаються не як субпідрядні елементи влади, а як системи з розподіленими центрами управління, які орієнтуються на власні інтереси і цілі.

Отже, стратегія регіонального розвитку повинна сприяти підвищенню ефективності державного управління, формуванню конкурентно-спроможних регіональних економік, вона повинна забезпечувати комфортне та безпечне життєве середовище населення регіонів, втілювати в життя стандарти екологічно зорієнтованого розвитку. В цілому стратегія спрямована на створення умов збалансованого розвитку України та її регіонів, забезпечення їх соціальної та економічної єдності.

Література:

1. Марченко О.В. Передумови вдосконалення державної стратегії регіонального розвитку України / О.В. Марченко, О.П. Головобородько // Економіка і регіон. №3. – Полтава НГУ, 2013р. С. 14-21.

2. Панухник О.В. Методичне забезпечення стратегічного планування в регіонах України / О.В. Панухник // Актуальні проблеми економіки – 2009. №1. С.152-157.

3. Поплавська Ж. Як дорости Україні до сталого розвитку? / Ж. Поплавська, В. Поплавський // Вісник національної академії наук України. – 2007. №9. – С. 8-14.

ЛАЗОРКО Руслан

слухач магістратури за спеціальністю

«Державна служба»

(науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент кафедри державного і муніципального управління Кривокульська Н.М.)

УДОСКОНАЛЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГО ГОЛОВИ В ПРОЦЕСІ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ СЕЛА

Навіть без зміни правового, організаційного та фінансово-матеріального забезпечення сільського місцевого самоврядування, враховуючи діючі нормативні положення, сільський голова спроможний ефективізувати свою функціональну діяльність шляхом:

– підвищення власного професійно-кваліфікаційного рівня через вивчення відповідної літератури з питань місцевого самоврядування; співпраці з громадськими організаціями та фондами в сфері регіонального розвитку; переймання досвіду від сільських голів, котрі вже не вперше обираються на цю посаду; стажування та заочне навчання у вищих навчальних закладах за напрямками «Адміністративний менеджмент» чи «Державна служба»);

– використання в роботі органу місцевого самоврядування новітніх управлінських функцій, напрацьованих світовим досвідом: стратегічного планування, прогнозування, програмування, проектного аналізу, моніторингу, маркетингу, регулювання, стимулювання та мотивації, координації, які становлять рушійний елемент механізму управління економічним та соціальним розвитком села;